

Suomi tarvitsee uusteollistamisohjelman

Valtioneuvoston kanslia asetti 4. 11. 1991 työryhmän esittämään ratkaisut, joilla teollisuuden toimintaympäristöä kehitetään niin, että teollisuudella on nykyistä paremmat edellytykset investoida ja kehittää toimintaansa Suomessa.

Työryhmään nimettiin puheenjohtajaksi pääjohtaja Pertti Voutilainen (Outokumpu Oy, 1. 1. 1992 alkaen Kansallis-Osake-Pankki) ja jäseniksi toimitusjohtaja Seppo Halttunen (Halton Oy), konsernijohtaja Matti Ilmari (ABB Strömberg), pääjohtaja Eero Rantala (Eka-yhtymä), toimitusjohtaja Jaakko Rauramo (Sanoma Osakeyhtiö), konsernijohtaja Christoffer Taxell (Oy Partek Ab) ja toimitusjohtaja Vesa Vainio (Kymmene Oy). Työryhmän pääsihteeriksi nimitettiin pääjohtaja Juhani Kuusi (Teknologian kehittämiskeskus). Työryhmä kutsui lisäksi sihteerikseen varatoimitusjohtaja Tarmo Korpelan (Teollisuuden Keskusliitto).

Työryhmä esitti raporttinsa tämän vuoden alussa.

Suomi on kriisissä

Suomen teollisuustuotannon ja sen mukana viennin osuus bruttokansantuotteesta on 1980-luvun alusta laskeutunut ja edelleen laskemassa tasolle, joka vaarantaa yhteiskunnan toimintakyvyn. Lisäksi bruttokansantuote laskee vuonna 1991 dramaattisesti.

Tehdasteollisuuden osuus kokonais- tuotannosta on alentunut 1980-luvun alun runsaasta 30 %:sta noin 20 %:iin ja vastaavasti viennin osuus kansantuotteesta on alentunut 33 %:sta 21—22 %:iin.

Tähän kehitykseen ovat vaikuttaneet useat ulkoiset ja sisäiset seikat, joiden tuloksena Suomella on riittämättömästi kansainvälisesti kilpailukykyisiä vientituotteita ja kilpailukykyistä tuotantoa yleensä. Tämä on keskeisiä syitä taloutemme lamaantumiseen ja ongelmiin sekä vallitsevaan suurtyöttömyyteen.

Kehityksen syynä ja osittain sen seurauksena on ollut yrittämisen, teollisuuden ja teollisuustyön arvostuksen lasku kansalaisten keskuudessa. Tämän aiheuttama yleinen ilmapiiri sekä teollisen toiminnan viime vuosien heikko kannattavuus konkurssiaaltoineen ovat vähentäneet huolestuttavassa määrin uskoa ja halua teolliseen yrittämiseen.

Teollisuutta tarvitaan puolet lisää

Suomalaisten elintason, sosiaaliturvan ja työllisyyden ylläpitäminen sekä jo asetettuihin ympäristönsuojelutavoitteisiin pääseminen edellyttävät vähintään 2,5 %:n vuotuista brutto-

kansantuotteen kasvua. Tämä puolestaan edellyttää teollisuustuotannon ja viennin todella huomattavaa lisäämistä.

Maamme selviytyminen jälkiteollisen tuotannon ja palvelusten avulla on olosuhteissamme mahdotonta. Kasvuun tarvitaan teollisuuden lisääntynyttä vetokykyä.

Teollisuustuotannon tulee kasvaa 5 % ja viennin 6—7 % vuodessa. Tällöin teollisuustuotannon osuus bruttokansantuotteesta nousee 25—26 %:iin vuosikymmenen loppuun mennessä ja sen volyymi puolitoistakertaiseksi nykyiseen verrattuna. Edelleenkin osuus bruttokansantuotteesta jäisi alhaisemmaksi kuin 1980-luvun alussa.

Nykylähtökohdista tämän saavuttaminen edellyttää tehdasteollisuuden sekä kiinteiden että aineettomien investointien vuotuisen tason nostamista 50 %:lla eli noin 35 miljardiin markkaan vuosikymmenen puoliväliin mennessä viime vuosien vajaan 25 miljardin markan tasolla.

Tarvitaan myös suuri määrä menestyviä uusia yrityksiä.

Tähän kaikkeen eivät omat resurssemme yksinään riitä. Maa on pystytävä tekemään houkuttelevaksi paitsi kotimaisille myös ulkomaisille teollisille investoinneille.

Suomen pohjoinen ja syrjäinen sijainti sekä suuresta pinta-alasta ja ankarasta ilmastosta johtuva kallis infrastruktuuri eivät tee tehtävää helppoksi. Näiden epäkohtien eliminoimiseen, jopa niiden muuttamiseen kilpailueduksi on pyrittävä. Vähälukuiset luontaiset vahvuutemme, metsä- ja malmivaramme, koulutustasomme, hyvin toimiva infrastruktuuri, maan

homogeenisuus ja turvallisuus sekä yritteliäs ja oppimishaluinen kansanluonteemme tulee hyödyntää täysimääräisesti.

Teollisuuden rakennemuutosta tulee edistää voimaperäisesti. Teollisuutemme monipuolistaminen edellyttää nykyisen osaamisen laaja-alaista hyödyntämistä ja voimakasta panostusta tutkimus- ja kehitystoimintaan. Riittävän uusteollistamisen ja samalla teollisen rakennemuutoksen onnistumisen eräänä keskeisenä edellytyksenä on pk-yritysten käynnistämisen ja toimintaedellytysten oleellinen parantaminen nykyisestä.

Tarvittavaan teollisuustuotannon lisäämiseen noin puolella ei ole patenttilääkettä eikä se ole mahdollista yksittäisillä hajanaisilla toimenpiteillä.

Teollisuustuotannon riittävä lisääminen vaatii laajasti hyväksytyä uusteollistamisohjelmaa

Ohjelman tulee luoda kansainvälisesti kilpailukykyisen teollisuustuotannon edellyttämät

- 1 Kansainväliset suhteet ja yhteydet,
- 2 Innovaatiojärjestelmä,
- 3 Tuottavuuden kehittämisedellytykset,
- 4 Pääoman saatavuus ja tuotto,
- 5 Energian riittävyys ja edullisuus sekä
- 6 Kannustavat puitteet teolliselle yrittämiselle ja yritystoiminnan käynnistämiseksi.

On selvää, että uusteollistamisohjelman toteuttaminen tässä laajuudessa ja riittävällä teholla vaatii mittavia ja johdonmukaisia toimenpiteitä sekä julkiselta että yksityiseltä sektorilta.

Ohjelman käynnistämiseksi lainsäädännöllisin, verotuksellisin, rahoitussellisin ja muin toimenpitein hallituksen tulee tehdä uusteollistamista koskeva kannanotto. Tällaisella kannanotolla on merkityksensä myös teollisuuden ja teollisen yrittämisen sekä teollisuustyön arvostuksen nostamisessa.

Suomi elää teollisuudesta

Ohjelman yleisen hyväksynnän ja pitkäaikaisen vaikutuksen aikaansaamiseksi tulee valtiovallan käynnistää kampanja yhteistyössä teollisuuden ja ammattiyhdistysliikkeen kanssa. Tällä tulee myös yleisesti korostaa työn- teon ja sen tuottavuuden merkitystä.

Edellytyksenä uusteollistamisen onnistumiselle on julkisen sektorin kasvun pysäyttäminen ja kääntäminen

Rauman museo 100 vuotta

Nykyisen Suomen alueella toimivista museoista Rauman museo on seitsemänneksi vanhin. Viime vuonna tuli kuluneeksi 100 vuotta museon perustamiskokouksesta ja 99 vuotta sen kunnallistamisesta. Täten Rauman museo voi hyvällä syyllä juhlia sataa vuottaan peräti kahden vuoden ajan, myös vuonna 1992. Tällöinhän Rauman kaupunki viettää 550-vuotisjuhliin — ja Suomi juhlii 75-vuotista itsenäisyyttään. Haluamme toivottaa menestystä edelleen.

Fredrik Lehtisen ansiotyö ja harrastus — kauppaliike ja museo — sijaitsivat rinta rinnan Rauman torin laidalla. Kuva vuodelta 1905. RM.

Juhlavuosiensa kunniaksi Rauman museo on pystyttänyt Vanhalle Raatihuoneelle näyttelyn »Rauman museo 100 vuotta». Näyttely pyrkii olemaan kunnianosoitus niille uutterille ja ihanteistaan kiinni pitäneille henkilöille, jotka saivat kaupunkiin museon ja kehittivät siitä valtakunnallisestikin merkittävän kulttuurilaitoksen. Juhlanäyttely välittää katsojille tietoa myös siitä, mitä museossa tehdään eli mikä museo oikein on. Nykyihmiselle monipuolisen museotyön tunteminen ei ole itsestäänselvyys.

Fredrik Lehtinen (1850—1930) »Rauman museon isä». Kuva Ida Berglund. RM.

Rauma on museopaikkakunta ei vain sen vuoksi, että siellä on harjoitettu museotoimintaa jo sadan vuoden ajan. Myös kaupunki on maamme vanhimpia. Lisäksi siellä on säilynyt Pohjoismaiden laajin yhtenäinen van-

ha puukaupunkialue. Etenkin Vanha Rauma asettaa kaupungille ja sen museotoimelle velvoitteita, jotka eivät ole vain paikallisia tai edes kansallisia vaan vaalittavana on osa maailmanperintöä. □

ENSIMMÄISET ESINEET

Museotoimikunta pyysi ensi töikseen seurakunnalta museoon säilytettäväksi niitä esineitä, jotka Pyhän Ristin kirkon restaurointitöiden jälkeen olivat jääneet "kodiittomiksi". Niinpä museon esineluettelon 49 ensimmäistä numeroa kuuluvat kirkolliseen kulttuuri-perintöön. Museon luetteloon ne on kirjattu seuraavalla tyyllillä:

1. ALLTARIKAAPPI veistokuvilla ja läpileikkauksilla varustettu. Saatu Rauman kirkosta.
2. HERRAN p. EHTOOLLISEN PERUSTAMINEN; Alttaritaulu, Öljymaalauk. Saatu Rauman kirkosta.
3. RAATIMIESTEN NEUVOTTELU KRISTUSTA TUOMITESSA. Saatu Rauman kirkosta.
4. EPITAPHIUM BRIGITTAE SIMONIS LAURENTII, OBIIT 1602. Saatu Rauman kirkosta.
5. RISTIINNAULITUN KRISTUKSEN KUVA, leikkely- ja maalauksoristeisella ristillä, pallojalalla. Saatu Rauman kirkosta.

Erikoisuuksina ei-kirkollisista esineistä — mutta kuitenkin kirkosta saaduista — mainittakoon seuraavat

25. KANUUNAN KUULA, 18 25/7 55 ammuttu Raumaa vastaan. Saatu Rauman kirkosta.
26. KANUUNAN KUULA, 18 25/7 55 ammuttu Raumaa vastaan. Saatu Rauman kirkosta.

laskuun siten, että julkisen sektorin bruttokansantuoteosuus alenee nykyisestä 50 %:sta kolmen vuoden takaiselle tasolle eli 40 %:iin vuosikymmenen loppuun mennessä. Tämä on välttämätöntä sekä ohjelman rahoittamisen että tarvittavien voimavarojen siirron aikaansaamiseksi.

Muita perusedellytyksiä onnistumiselle ovat kansallisen ja kansainvälisen kilpailun edistäminen sekä yksityisellä että julkisella sektorilla ja hintatason alentaminen kilpailukykyiselle eurooppalaiselle tasolle erityisesti elintarvikkeiden ja asumisen osalta. Tärkeää on myös ympäristökysymysten hoita-

minen aktiivisesti kansallisesti ja kansainvälisesti omien edellytysten ja etujemme mukaisesti sekä jatkuva yhteiskunnan infrastruktuurin kehittäminen.

Ohjelman osatavoitteista ja ehdote-
tuista toimenpiteistä työryhmä on laatinut lyhyet erilliset kuvaukset. □